

A-OSA (tehtävät 1-5)**Tehtävä 1** (10 p)

Mitä STM:n asetuksen ja sitä tarkentavien Finanssivalvonnan määräyksien ja ohjeiden mukaan vakuutusyhtiön on kerrottava toimintakertomuksessa ja tilinpäätöksen liitetiedoissa yhtiön riskeistä ja riskienhallinnasta?

Vastaus: STM:n asetus, 3 luku 14 pykälä ja Finanssivalvonnan määräykset ja ohjeet, luku 14.28

Tehtävä 2 (10 p)

Vakuutussopimusten arvostamisen pääperiaatteet IFRS-17 standardissa.

Vastaus: Vakuutustalous, kappale 14.5

Tehtävä 3 (10 p)

Vastaa kirjan "Kirjanpito, tilinpäätös ja tilinpäätöksen tulkinta" perusteella:

- Miten seuraavat yrityksen tunnusluvut lasketaan?
- Mitä ne kuvaavat?
- Selitä lyhyesti myös laskennassa käytettävät termit.
 - a) Käyttökateprosentti
 - b) Sijoitetun pääoman tuottoprosentti
 - c) Omavaraisuusaste
 - d) Quick ratio
- Kohtien b, c, ja d osalta määrittele milloin kyseinen tunnusluku on hyvällä tasolla ja milloin huonolla.

Vastaus. Leppiniemi & Kykkänen s. 64, 172-177.

Tehtävä 4 (10 p)

Yritys Ö on tänä vuonna ostanut 200 000 eurolla uutta tuotantokoneistoa siirtyäkseen valmistamaan uusia tuotteita, koska yrityksen vanhojen tuotteiden markkina on hiipumassa ja kuihtuneen kokonaan seuraavien kolmen vuoden päästä. Siihen asti yritys arvioi kykenevänsä myymään nykyisiä tuotteita nykyiselle asiakaskannalleen 10 000 euron vuotuisen liikevoiton edestä, mikäli uutta laitteistoa ei oteta käyttöön.

Valitettavasti näille uusille tuotteille on juuri asetettu uusia turvallisuusvaatimuksia, joiden täyttäminen edellyttäisi 100 000 euron lisäinvestointia tuotantolaitteiston modifioimiseen. Tällöin ei myöskään tänä vuonna ja seuraavana vuonna arvioida voitavan saavuttaa muuta kuin nollatulos myynnillä. Tämän jälkeen arvioidaan, että voidaan saavuttaa 40 000 euron liikevoitto, joka seuraavina kahtena vuonna kaksinkertaistuisi ja vakiintuisi 120 000 euron tasolle. Yritys Ö:n omistaja, yrittäjä Å, aikoo joka tapauksessa viiden seuraavan vuoden kuluttua lopettaa toiminnan

eikä yrityksestä arvioida saatavan mitään tuloja toimintaa lopetettaessa. Mikäli uudistuksesta luovuttaisiin ja uusi tuotantokoneisto myytäisiin heti käyttämättömänä pois, saataisiin siitä 100 000 euroa. Yrittäjä Å voisi sijoittaa nämä varat ja arvioi voivansa saada niille 5 % vuosituoton seuraavina vuosina, mikäli lopettaa yrityksensä heti ja keskittyy sijoittamiseen.

Yrittäjä Å kysyy sinulta neuvoa. Hän arvioi tuotantokoneistoinvestoinnin takaisinmaksuajaksi 3 vuotta ennen kuin tieto uusista turvallisuusvaatimuksista saatiin, ja piti hanketta hyvänä, koska takaisinmaksuaika oli suunniteltua viiden vuoden toiminta-aikaa lyhyempi. Nyt hän ei kuitenkaan tiedä, miten vertailisi vaihtoehtojaan tässä uudessa tilanteessa. Pitäisikö hänen mielestäsi (A) siirtyä uuteen tuotevalikoimaan, vai (B) myydä uudet laitteet ja jatkaa nykyisen tuotevalikoiman myyntiä, vai (C) myydä uudet laitteet, lopettaa toiminta ja sijoittaa myyntivoitto? Yrittäjä Å on itseoppinut, kärsimätön tekijämies ja suhtautuu epäilevästi kaikenlaisiin numeroniiloihin ja heidän laskelmiinsa, joten sinun on perusteltava neuvosi ja kerrottava mahdollisten laskelmiesi merkitys lyhyesti ja kansantajuisesti.

Vastaus: Knüpfer-Puttonen, luku 5 Investointilaskelmat

Tehtävä 5 (10 p)

- a) velkavipu
 - i) Mitä tarkoitetaan velan vipuvaikutuksella
 - ii) Esitä numeerinen esimerkki, joka kuvaa velan vipuvaikutusta
(Mahdollisia verotuksellisia tekijöitä ei tarvitse ottaa huomioon.)
 - iii) Mikä riski velan vipuvaikutuksen käyttämiseen liittyy

- b) omat osakkeet
 - iv) Minkä takia yritykset hankkivat omia osakkeitaan
 - v) Mitä hankituille omille osakkeille voidaan tehdä

Vastaus: Knüpfer, Samuli ja Puttonen, Vesa: Moderni rahoitus, 2014

a) luku 8.1.1

b) luku 8.2.2

B-OSA (yhteensä 50 pistettä)

Henkivakuutusyhtiö tarjoaa säästöhenkivakuutusta. Se myy laskuperustekorkoisia ja sijoitussidonnaisia säästövakuutuksia. Laskuperustekorkoiset vakuutukset oikeuttavat kuolemantapauksessa riskisummaan. Yhtiöllä on myös vanhaa laskuperustekorkoista eläkekantaa, joka on kokonaan osa korvausvastuuta.

Täydennä tilinpäätös valmiiksi alla olevien kohtien mukaisesti. Täydennä vastauksesi kustakin kohdasta tehtävän mukana jaettuihin vastauspohjiin. Kirjoita nimesi vastuspohjiin.

1. Alla on esitetty tilikauden tapahtumia. Tee niistä tarvittavat kirjaukset.

Käytä kirjauksissa tileinä kohdan 3. (tuloslaskelma ja tase) tilejä, joita voit tarvittaessa täydentää.

Kirjaa alla esitetyt tilikauden 1.1. – 31.12.2020 liiketapahtumat niille varatuille paikoille muodossa DEBET-KREDIT (ts. PER-AN).

2. Määritä vientien perusteella vastuovelka ja vastuuvelan muutos vuoden lopussa määräysten mukaisesti laatimalla erillinen laskelma vastuuvelan muutoksesta.

Kirjaa vakuutusmaksuvastuun ja korvausvastuun kokonaismuutokset laskelman perusteella kohtiin 8a, 8b ja 13.

Yhtiö laskee vakuutusmaksuvastuun retrospektiivisesti (Vakuutusyhtiölain 9 luvun 2 § 2 momentin mukaisesti) eli vakuutusmaksuvastuun arvo lasketaan tilikauden tapahtumien perusteella ja se vastaa vakuutuksen säästöjä. Avaavan taseen vastuuvelat on esitetty taseella.

Yhtiö on tehnyt laskuperustekorkoiselle kannalle korkotäydennyksen, jonka se esittää osana vakuutusmaksuvastuuta. Tilinpäätöksessä 31.12.2019 korkotäydennys oli 300 000 000 euroa ja tuntemattomien varaus on 7 000 000 euroa.

(kohdat 1-2 maksimissaan 30 pistettä)

3. Laadi tuloslaskelma ja tase tämän tehtävän mukaista tuloslaskelma- ja tasekaavamallipohjaa käyttäen.

Luvut voi täyttää suoraan mallipohjaan. Esitä tuloslaskelmassa ja taseessa viennin numerot rivillä, johon vienti kohdistuu.

(kohta 3 maksimissaan 20 pistettä)

Nimi _____

1. Viennit (huomaa, että kaikissa tapahtumissa ei välttämättä synny erillistä vientiä)

#	Selite	Tilin nimi	Debet (€)	Kredit (€)
1a	Laskuperustekorkoisiin sopimukseen maksetaan vakuutusmaksuja 50 000 000 euroa, joista peritään maksupalkkioita 2 500 000 euroa.			

#	Selite	Tilin nimi	Debet (€)	Kredit (€)
1b	Yhtiö sijoittaa pankkitililtään 40 000 000 euroa pörssiosakkeisiin.			

#	Selite	Tilin nimi	Debet (€)	Kredit (€)
2	Laskuperustekorkoisista sopimuksista maksetaan korvauksia 200 500 000 euroa, joista 500 000 euroa on säästöt ylittäviä riskisummia. Riskisummat ja 100 000 000 euroa sisältyvät korvausvastuun tunnettujen varaukseen.			

#	Selite	Tilin nimi	Debet (€)	Kredit (€)
3	Yhtiö hyvittää laskuperustekorkoa 6 500 000, joka lisätään vakuutusmaksuvastuuseen.			

#	Selite	Tilin nimi	Debet (€)	Kredit (€)
4	Yhtiö perii laskuperustekorkoisista säästöistä hoitopalkkiota ja riskimaksuja 15 000 000 euroa.			

Nimi _____

#	Selite	Tilin nimi	Debet (€)	Kredit (€)
5	Yhtiö saa tietoonsa kuolemantapauksen, jonka säästösumma on 500 000 euroa ja jota se ei ehdi maksaa tilivuoden aikana. Varaus tehdään tunnettujen vastuuseen. Säästöt ylittävä riskisumma on 50 000.			

#	Selite	Tilin nimi	Debet (€)	Kredit (€)
6	Yhtiö purkaa vuoden lopussa korkotäydennystä 6 000 000 euroa ja tekee samalla uuden varauksen 8 000 000 euroa.			

#	Selite	Tilin nimi	Debet (€)	Kredit (€)
7	Yhtiö päivittää tuntemattomien varauksen laskentaa, minkä takia varaus muuttuu. Uusi varaus on 1 200 000 euroa.			

#	Selite	Tilin nimi	Debet (€)	Kredit (€)
8a	Kirjaa laskuperustekorkoisen vakuutusmaksuvastuun muutokset laatimasi vastuuelanmuutoslaskelman perusteella.			

#	Selite	Tilin nimi	Debet (€)	Kredit (€)
8b	Kirjaa laskuperustekorkoisen korvausvastuun muutokset laatimasi vastuuelanmuutoslaskelman perusteella.			

#	Selite	Tilin nimi	Debet (€)	Kredit (€)
9a	Sijoitussidonnaisten vakuutusten maksutulo oli 450 000 000 euroa.			

Nimi _____

#	Selite	Tilin nimi	Debet (€)	Kredit (€)
9b	Pankkiin saatu maksutulo sijoitetaan sijoitusomaisuuteen.			

#	Selite	Tilin nimi	Debet (€)	Kredit (€)
10	Yhtiö perii sijoitussidonnaisista säästöistä hoitopalkkiota 60 000 000 euroa.			

#	Selite	Tilin nimi	Debet (€)	Kredit (€)
11a	Sijoitussidonnaisista vakuutuksista maksettiin korvauksia 160 000 000 euroa.			

#	Selite	Tilin nimi	Debet (€)	Kredit (€)
11b	Korvausten maksamista varten yhtiö myy 160 000 000 euron arvosta sijoituksia (joka on taseessa käyvässä arvossaan), joiden hankintahinta on ollut 155 000 000 euroa.			

#	Selite	Tilin nimi	Debet (€)	Kredit (€)
12	Sijoitussidonnaisten sopimusten säästöjen arvo on kasvanut suotuisan kurssikehityksen takia 125 000 000 euroa. Vastaava tuotto (jota ei ole vielä merkitty kirjanpitoon) sijoitussidonnaisten vakuutusten katteena olevissa varoissa oli 175 000 000 euroa.			

Nimi _____

#	Selite	Tilin nimi	Debet (€)	Kredit (€)
13	Kirjaa sijoitussidonnaisten vakuutusten vastuuelan muutos.			

#	Selite	Tilin nimi	Debet (€)	Kredit (€)
14	Kirjaa joukkovelkakirjan hankinta, joka on kirjaamatta ja tapahtunut tilikauden ensimmäisenä päivänä. Joukkovelkakirja hankittiin hintaan 90 000 000 euroa. Sen nimellisarvo on 100 000 000 euroa ja juoksuaika neljä vuotta. Joukkovelkakirjan liikkeelle laskenut yhtiö maksaa joukkovelkakirjalle vuosittain, vuoden lopussa, kuponnikoron, joka on määrältään 5% velkakirjan nimellisarvosta. Tee <i>kaikki kirjaukset</i> , jotka kuuluvat tilikaudelle em. joukkovelkakirjaan liittyen. Esitä kirjauksiin liittyvät mahdolliset laskutoimitukset.			

#	Selite	Tilin nimi	Debet (€)	Kredit (€)
15	Tee kirjanpidosta puuttuva lomapalkkavelan muutoskirjaus. Lomapalkkavelkaa on kirjaamatta 1 200 000 euroa.			

#	Selite	Tilin nimi	Debet (€)	Kredit (€)
16	Kirjaa sijoituksiin sisältyvän rakennuksen poisto, joka on määrältään 2 000 000 euroa.			

Nimi _____

2. Vastuuvelan muutoslaskelma

Esitä 1. kohdan vientien perusteella vakuutusteknisen vastuuvelan muutos ja laske sen kokonaismäärä. Täydennä tiedot valkoisiin soluihin. Merkitse viennin numero ja anna lyhyt selite. Määritä myös vastuuvelan alkusaldot (vastuuvelka 1.1.) taseen perusteella. Ensimmäisen viennin numero ja selite on merkitty taulukkoon esimerkiksi. Tee mahdolliset apulaskelmat erilliselle ruutupaperille ja merkitse siihen selvästi vienti, johon laskelma liittyy.

Kirjaa vastuuvelan kokonaismuutokset vienteinä 8a, 8b ja 13 osioon 1. ja vie ne myös osioon 3. (tuloslaskelma ja tase).

VAKUUTUSTEKNINEN VASTUUVELKA

Vienti	Selite	Varsinainen vakuutusmaksuvastuu (€)	Korkotäydennys (€)	Tunnettujen vastuu (€)	Tuntemattomien vastuu (€)	Yhteensä (€)
	Vastuuvelka 1.1.		300 000 000		7 000 000	2 322 000 000
1a	maksutulo					
8a, 8b	Vastuuvelan muutos					
	Vastuuvelka 31.12.2020					

Nimi _____

SIJOITUSSIDONNAINEN VASTUUVELKA

Vienti	Selite	Vakuutusmaksuvastuu (€)
	Vastuuelka 1.1.	
13	Vastuuelan muutos	
	Vastuuelka 31.12.2020	

Nimi _____

3. Tuloslaskelma ja tase

Tuloslaskelma

VAKUUTUSTEKNINEN LASKELMA - HENKIVAKUUTUS

	Tilisaldot ennen vientejä (milj.€)		Merkitse tähän kohdan 1 vientien vaikutus (milj. €)	Viennin numero	Laske tähän 1.1.- 31.12.2020 tuloslaskelma kokonaisuudessaan (milj. €)
Vakuutusmaksutulo					
Vakuutusmaksutulo	0,0				
Jälleenvakuuttajien osuus	0,0	0,0			
Sijoitustoiminnan tuotot		259,0			
Sijoitusten arvonkorotukset		11,0			
Korvauskulut					
Maksetut korvaukset	0,0				
Jälleenvakuuttajien osuus	0,0	0,0			
Korvausvastuun muutos	0,0				
Jälleenvakuuttajien osuus	0,0	0,0			
Korvauskulut yhteensä		0,0			
Vakuutusmaksuvastuun muutos	0,0				
Vakuutusmaksuvastuun muutos	0,0	0,0			
Jälleenvakuuttajien osuus					
Liikekulut		-52,0			
Sijoitustoiminnan kulut		-122,0			
Sijoitusten arvonkorotuksen oikaisu		-149,0			
Vakuutustekninen tulos		-53,0			
MUU KUIN VAKUUTUSTEKNINEN LASKELMA					
Henkivakuutuksen tekninen tulos		-53,0			
Muut tuotot		2,0			
Muut kulut		-3,0			
Osuus osakkuusyritysten voitoista (tappioista)					
verojen jälkeen		0,0			
Voitto varsinaisesta toiminnasta		-54,0			
Tuloverot varsinaisesta toiminnasta					
Tilikauden ja aikaisempien tilikausien verot	-24,0				
Laskennalliset verot	0,0	-24,0			
Tilikauden voitto		-78,0			

Nimi _____

VASTAAVAA

	Tase 30.12.2020 (milj.€)		Merkitse tähän kohdan 1 vientien vaikutus (milj. €)	Viennin numero	Tase 31.12.2020 (milj. €)
Aineettomat hyödykkeet					
Muut pitkävaikutteiset menot	14,0				
Ennakkomaksut	1,0	15,0			
Sijoitukset					
Kiinteistösijoitukset					
Kiinteistöt ja kiinteistöosakkeet	365,0	365,0			
Muut sijoitukset					
Osakkeet ja osuudet	837,0				
Rahoitusmarkkinavälineet	1 291,0				
Kiinnelainasaamiset	147,0				
Muut lainasaamiset	82,0				
Talletukset	5,0	2 362,0			
		2 727,0			
Sijoitussidonnaisten vakuutusten katteena olevat sijoitukset		2 108,0			
Saamiset					
Ensivakuutustoiminnasta					
Vakuutuksenottajilta	1,0				
Jälleenvakuutustoiminnasta	0,0	1,0			
Muut saamiset		4,0			
Laskennallinen verosaaminen		1,0			
		6,0			
Muu omaisuus					
Aineelliset hyödykkeet					
Koneet ja kalusto	1,0	1,0			
Rahat ja pankkisaamiset		0,0			
Muu omaisuus		1,0			
		2,0			
Siirtosaamiset					
Korot ja vuokrat		9,0			
Muut siirtosaamiset		11,0			
		20,0			
Vastaavaa yhteensä		4 878,0			

Nimi _____

VASTATTAVAA

	Tase 30.12.2020 (milj. €)	Merkitse tähän kohdan 1 vientien vaikutus (milj. €)	Viennin numero	Tase 31.12.2020 (milj.€)
Oma pääoma				
Pohjarahasto	4,0			
Takuupääoma	38,0			
Arvonkorotusrahasto	9,0			
Muut rahastot	369,0			
Edellisten tilikausien voitto/tappio	-24,0			
Tilikauden voitto/tappio	-78,0			
	<u>318,0</u>			
Pääomalainat	107,0			
Vakuutustekninen vastuuelka				
Vakuutusmaksuvastuu	1 622,0			
Jälleenvakuuttajien osuus	0,0	1 622,0		
Korvausvastuu	700,0			
Jälleenvakuuttajien osuus	0,0	700,0		
	<u>2 322,0</u>			
Sijoitussidonnaisten vakuutusten vastuuelka				
Vakuutustekninen vastuuelka	2 067,0			
Pakolliset varaukset	2,0			
Jälleenvakuutustallettevelat	1,0			
Velat				
Ensivakuutustoiminnasta	1,0			
Jälleenvakuutustoiminnasta	1,0			
Muut velat	50,0			
	<u>52,0</u>			
Siirtovelat	9,0			
Vastaavaa yhteensä	<u>4 878,0</u>			